

## **U Z N E S E N I E**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci odsúdenej **V. D.** pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. januára 2017 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 25. novembra 2016, sp. zn. BB-4T/48/2014, a rozhodol

### **t a k t o :**

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **sa z a m i e t a.**

### **O d ô v o d n e n i e**

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „ŠTS“) uznesením z 25. novembra 2016, sp. zn. BB-4T/48/2014 podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. rozhodol, že odsúdená **V. D.** sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia osvedčila a podľa § 50 ods. 7 Tr. zák. sa tak na ňu hľadí, ako keby súdom odsúdená nebola.

Súd vysvetlil, že odsúdená bola rozsudkom ŠTS zo 4. februára 2015, sp. zn. BB-4T/48/2014 uznaná vinnou z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Tr. zák., za čo jej bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jedného) roka s podmieneným odkladom na skúšobnú

dobu v trvaní 18 mesiacov. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. jej bola tiež uložená povinnosť nahradiť poškodenému – Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo (ďalej len „úrad“) škodu vo výške 4.023,52 €.

Z obstaraných listinných dôkazov (zo správy o povesti z miesta bydliska odsúdenej, odpisu z registra trestov, evidencie z registra priestupkov a správy príslušného útvaru PZ SR) ŠTS zistil (o. i.) aj to, že odsúdená sa v skúšobnej dobe trestnej činnosti nedopustila, nebolo voči nej vedené trestné stíhanie a nebola ani priestupkovo riešená. K povinnosti nahradiť spôsobenú škodu súd uviedol, že táto jej bola uložená v rámci výroku o náhrade škody a nie v rámci výroku o treste podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. Z tohto dôvodu súd, s poukazom na § 418 ods. 1 Tr. por., per analogiam § 420 ods. 1 Tr. por., ako aj na uznesenie najvyššieho súdu z 24. novembra 2015, sp. zn. 2 Tost 38/2015 uzavrel, že pre rozhodovanie o tom, či sa odsúdená osvedčila, **nebolo jeho povinnosťou zisťovať, či a príp. v akom rozsahu odsúdená spôsobenú škodu nahradila.**

Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) na verejnom zasadnutí sťažnosť, ktorú osobitným podaním z 29. novembra 2016 bližšie odôvodnil.

Uviedol, že ŠTS rozhodol predčasne, keďže – naopak, **mal povinnosť zisťovať, či a príp. v akom rozsahu odsúdená nahradila poškodenému spôsobenú škodu.** Poukázal pri tom na judikatúru, podľa ktorej, pod vedením riadneho života treba ako jeho esenciálnu súčasť rozumieť nielen bezúhonnosť pri dodržiavaní právnych noriem, ale aj plnenie si iných občianskych, rodinných a pracovných povinností (NR 2Tz 69/1972, NR 1Tz 16/1971).

Vychádzajúc z týchto úvah, pri skúmaní či odsúdená viedla v skúšobnej dobe riadny život, sa má preveriť aj to, či si plnila iné zákonom alebo súdom uložené povinnosti, a to aj vtedy, keď nepôjde o osobitné podmienky osvedčenia vo forme primeraných obmedzení. Iba v prípade, že je súdom uložená povinnosť nahradiť škodu podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. je pre osvedčenie sa automaticky určená podmienka nahradiť celú spôsobenú škodu. Keďže povinnosť nahradiť škodu v adhéznom konaní sleduje posilnenie výchovného účinku na páchatel'a (plniť si občianske, obzvlášť súdom určené povinnosti) a podľa jeho poznatkov k úhrade spôsobenej škody nedošlo ani sčasti, je prokurátor toho názoru, že odsúdená sa v skúšobnej dobe neosvedčila.

Na podklade uvedeného prokurátor sťažnostnému súdu navrhol, aby podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil rozhodnutie a uložil ŠTS, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému prokurátor podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel pritom k záveru, že **táto nie je dôvodná.**

Podľa prvej vety § 50 ods. 2 Tr. zák. v rámci povolenia podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody môže súd páchatel'ovi uložiť aj primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život, ktorých kontrolu vykonáva probačný a mediačný úradník; spravidla mu uloží, aby podľa svojich schopností nahradil škodu spôsobenú trestným činom.

Podľa prvej vety § 50 ods. 4 Tr. zák. ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a riadne vykonal iné uložené sankcie a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmiennečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby.

Podľa § 50 ods. 7 Tr. zák. ak sa vyslovilo, že sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený.

Podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. povinnosti spočívajú najmä v príkaze nahradit' v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa § 418 ods. 1 Tr. por. súd sleduje správanie osoby odsúdenej na trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmiennečne odložený s probačným dohľadom počas skúšobnej doby. Zisťuje najmä, ako odsúdený plní povinnosti a obmedzenia vyplývajúce z uloženého probačného dohľadu; na ten účel robí najmä písomné dožiadania na orgány štátnej správy alebo obec a záujmové združenie občanov v mieste bydliska odsúdeného a zamestnávateľa odsúdeného. Pred vydaním rozhodnutia si súd vždy vyžiada z registra trestov odpis registra trestov odsúdeného od útvaru Policajného zboru, v ktorého obvode má odsúdený pobyť, správu o tom, či sa nevedie proti nemu trestné stíhanie, a od orgánu, ktorý prejednáva

priestupky, či nebol v skúšobnej dobe postihnutý za obdobný priestupok.

Podľa § 420 ods. 1 Tr. por. pri výkone trestu odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienene odložený, postupuje súd primerane ako pri výkone trestu odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienene odložený s probačným dohľadom.

Z citovaných ustanovení plynie, že ak odsúdená počas skúšobnej doby (kumulatívne) i) viedla riadny život, ii) riadne vykonala iné uložené sankcie a iii) plnila aj uložené obmedzenia a povinnosti, má sa za to, že sa osvedčila a uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody tak už nie je potrebné.

Keďže ŠTS rozsudkom zo 4. februára 2015, sp. zn. BB-4T/48/2014 odsúdenej žiadne iné sankcie (tzn. ochranné opatrenia, príp. iné druhy trestov ako trest odňatia slobody) ani žiadne obmedzenia a povinnosti (tzn. tie, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.), neuložil, **pre rozhodovanie o osvedčení sa odsúdenej je treba skúmať len to, či počas skúšobnej doby viedla riadny život.**

Prokurátor je toho názoru, že odsúdená riadny život nevedla, keďže **pod vedením riadneho života je treba mať na mysli aj iné zákonom alebo súdom ustanovené povinnosti** (nielen tie, ktoré súd uložil podľa § 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.), **pričom odsúdená sa ani len sčasti nepodujala uhradiť škodu**, ktorú svojím trestným konaním spôsobila a k úhrade ktorej ju postupom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zaviazal.

K tomuto najvyšší súd uvádza, že aj podľa doterajšej rozhodovacej praxe, pod vedením riadneho života nemožno mať na mysli len nepáchanie trestných, príp. administratívno-právnych deliktov. Aj plnenie iných zákonných povinností (napr. vyživovacích alebo daňových povinností) je pre rozhodovanie podľa § 50 ods. 4 Tr. zák., resp. § 52 ods. 1 Tr. zák. smerodajné.

Na druhej strane, pokiaľ **páchateľ v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia neuhradí škodu spôsobenú trestným konaním** (k úhrade ktorej ju postupom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. trestný súd zaviazal) **nemožno (bez ďalšieho) uzavrieť, že by nevedol riadny život.** Je tomu tak preto, lebo **na vynútenie splnenia tejto povinnosti – nahradiť spôsobenú škodu, dáva zákon súdu osobitnú možnosť podľa § 50 ods. 2 Tr. zák.**

v spojení s § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák.). Inými slovami, pokiaľ súd má možnosť (v rámci výchovného vplyvu) uložiť odsúdenému primerané obmedzenia alebo povinnosti podľa § 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a túto možnosť nevyužije (keďže to z hľadiska jeho nápravy nepovažuje za potrebné), potom nemôže nesplnenie takto neuloženej povinnosti sankcionovať premenou trestu na trest nepodmienečný.

K takémuto záveru nemožno dospieť ani na podklade argumentácie prokurátora, a síce, že uvedená povinnosť bola odsúdenej uložená v rámci výroku o náhrade škody – postupom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. Ako totiž z právnej doktríny a judikatúry plynie, účel § 50 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. na strane jednej a § 164 písm. a/ Tr. por., resp. § 287 Tr. por. na strane druhej, je diametrálne odlišný. *„Zatiaľ čo povinnosť nahradiť škodu podľa § 228 TP (pozn. teraz § 164 písm. a/ Tr. por. je vynútitel'ný súdnym výkonom rozhodnutia, teda prípadne i proti vôli odsúdeného, a jeho hlavným cieľom je odškodnenie poškodeného, sleduje výrok podľa § 59 ods. 2 TZ (pozn. teraz § 50 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák.) výrazný výchovný cieľ; odsúdenému sa ním v skúšobnej dobe pripomína, že je podmienkou jeho osvedčenia, aby sa podľa svojich možností aktívne usiloval o nápravu škodlivého majetkového následku spáchaného trestného činu. Tým sa prehlbuje výchovný vplyv podmiennečného odkladu výkonu trestu, pretože nesplnenie tejto podmienky je dôvodom jeho odsúdenia, že sa obvinený neosvedčil (60 ods. 1 TZ) (pozn. teraz § 50 ods. 4 Tr. zák.).“* (k tomuto viď Zhodnotenie praxe súdov z hľadiska plnenia uznesenia pléna Najvyššieho súdu z 1. apríla 1965, Pls 1/1965, ktoré bolo uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk ČSSR pod R II/1967).

In concreto, pokiaľ ŠTS vo štvrtom výroku rozhodnutia, ktorým poškodenému úradu podľa § 287 ods. 1 Tr. por. priznal nárok na náhradu škody vo výške 4.023,52 €, potom **rozhodol o jeho súkromnoprávnom nároku, ktorý mal voči páchatel'ovi – odsúdenej a ktorý priznal (v zásade len) preto, že existenciu predpokladov pre jeho priznanie** (škoda na majetku poškodeného, porušenie povinnosti škodcu, ako aj príčinná súvislosť medzi konaním škodcu a spôsobenou škodou) **bola preukázaná už v súdnom trestnom konaní** (porovnaj § 288 ods. 1 Tr. por.). Ak trestné súdy v adhéznom konaní priznajú poškodeným nárok na náhradu škody, nejde (na rozdiel od prípadu podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák.) o výchovné pôsobenie na páchatel'a, ale skôr o snahu takpovediac minimalizovať negatívne dopady trestného činu na poškodeného tým, že v nesporných prípadoch sám (inak súkromný) nárok prizná a poškodený sa ho po skončení

trestného konania nemusí domáhať cestou civilnej žaloby.

Z týchto dôvodov postupoval ŠTS správne, keď pri rozhodovaní podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. nebral do úvahy, či predmetný exekučný titul plnením povinnej – V. D. zanikol, alebo nie. S ohľadom na tieto skutočnosti najvyšší súd nepovažoval sťažnosť prokurátora za dôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

**P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.**

**V Bratislave 12. januára 2017**

**JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová